

SÈRIE 4

A tots els exercicis i opcions les puntuacions parcials de totes les preguntes són orientatives. Les respostes proposades per la pauta són indicatives i en cap cas exhaustives. El corrector o correctora aplicarà el seu criteri per prendre en consideració altres respostes que consideri correctes, en tot cas valorarà positivament –a més dels continguts conceptuals- l'ordre en l'exposició, la precisió i el llenguatge emprat, i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que els alumnes aportin, més que no pas allò que deixin de dir. També valorarà positivament la utilització de la terminologia geogràfica i la claredat en l'exposició.

Exercici 1: Mapa de les províncies amb la població més envellida

[2,5 punts en total]

1.

a)

La causa d'aquest envelliment és doble: d'una banda la caiguda de la natalitat i, de l'altra, l'augment de l'esperança de vida de la població, de la seva longevitat.

(0,25)

En les províncies amb un menor dinamisme econòmic i amb un major domini de les activitats del sector primari, aquesta dinàmica s'ha vist accentuada per fenòmens com l'èxode rural. És en les zones afectades més intensament per l'èxode rural on aquest envelliment s'ha iniciat abans i s'ha accentuat en major mesura.

D'altra banda, aquestes províncies no atreuen població immigrant que podria rejuvenir la població, per la manca d'ofertes laborals.

(0,25)

b)

Identificació de les províncies:

1:

Ourense; 2: Zamora; 3: Lugo; 4: Lleó; 5: Salamanca; 6: Astúries; 7: Palència; 8: Àvila; 9: A Coruña; 10: Sòria.

Cada província identificada correctament es considerarà 0,05

2.

Podran considerar-se mesures proposades per l'estudiant i que estiguin relacionades amb els punts següents:

- Promoció econòmica i emprenedoria recolzada en la potenciació dels atractius i les produccions locals. Desenvolupament local. Poden incloure's aquí actuacions d'impuls del turisme sostenible, com a motor de desenvolupament econòmic i social i que parteixin del propi àmbit local (caràcter endogen).
- Promoció dels serveis públics (sanitat, educació,...) i dels equipaments socials.
- Facilitació de l'accés a l'habitatge sovint a partir de la reconversió i/o renovació del ja existent.
- Reforçament de l'accés a les xarxes i connectivitat digital (internet, banda ampla, etc.).
- Programes per a la millora de l'eficiència energètica, el desenvolupament de projectes de generació d'energies renovables o la conservació i restauració dels ecosistemes.

[0,25 per mesura considerada pertinent pel corrector fins a un màxim de 0,5]

3.

L'envelliment de la població espanyola planteja problemes molt importants:

- La dificultat de mantenir el sistema actual de pensions per part de la població que treballa, tenint en compte que cada vegada hi ha un nombre més gran de persones jubilades i es va endarrerint l'edat d'incorporació en el món laboral.

(0,50)

- La necessitat de crear i mantenir diferents serveis sanitaris, socials i assistencials per a les persones grans: residències, serveis domiciliaris, etc.

(0,50)

Exercici 2: Volum d'aigua de regadiu emprat al sector agrari a Espanya segons el tipus de tècnica (període 2000-2018) [2,5 punts en total]

1.

L'estudiant havia d'escollir per respondre a 2 de les 3 qüestions que integren aquest apartat a raó de 0,75 cadascuna

a) (0'75 punts)

- El reg per aspersió consisteix en aplicar l'aigua en forma de pluja sobre la superfície mitjançant l'ús d'aspersors i/o difusors. Garanteix que tota la superfície es rega i optimitza l'aigua, ja que es pot programar el temps de reg,
- El reg per degoteig, gota a gota o reg localitzat consisteix en distribuir l'aigua a través d'uns orificis en uns tubs. Garanteix el reg d'una zona concreta i optimitza l'aigua, ja que es pot programar el temps de reg.
- El reg per gravetat o de superfície (superficial) és el sistema més antic i el més utilitzat. L'aigua es desplaça per la superfície del sòl degut a una lleugera diferència de nivell i es distribueix.

b) (0,75 punts)

- El reg per gravetat o de superfície (superficial) és el sistema menys eficient i el que consumeix més aigua, ja que necessita més quantitat d'aigua per al mateix aprofitament per part de la planta.
- El reg per degoteig és el més eficient, ja que l'aigua és aprofitada directament per la planta, s'aplica l'aigua necessària en funció de diferents variables com l'època de l'any, les condicions climàtiques i la necessitat de cada conreu i es pot programar el temps de reg.
- El reg per aspersió es troba en una posició intermèdia en relació als dos sistemes de reg indicats.

c) (0'75 punts)

En el gràfic es mostra una clara reducció del sistema de reg per gravetat en els últims anys, ja que han minvat, a més de la meitat, els volums consumits amb aquest sistema.

El reg per aspersió ha crescut lleugerament.

L'augment més important l'ha experimentat el reg per degoteig, que era el sistema menys utilitzat l'any 2000; llavors la seva presència era poc destacada.

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Actualment és el sistema que consumeix més aigua, i n'ha triplicat el volum emprat, cosa que indica que és el que més s'ha generalitzat.

Els motius d'aquesta evolució són:

D'una banda la necessitat de millorar l'eficiència i reduir el consum d'aigua, passant a promoure sistemes més sostenibles, també econòmicament, com el reg per degoteig.

D'altra banda la reducció dels cabals disponibles degut als diferents episodis de sequera ha contribuït a disminuir el reg per gravetat i, per contra, estimula a les explotacions a anar implantant el reg per degoteig, tot suposant un estalvi en el consum hídric.

(1,5 punts)

2.

L'agricultura és una activitat bàsica per a la conservació del medi ambient ja que, practicada de manera respectuosa, contribueix a preservar els recursos naturals com l'aigua i el sòl, evita l'erosió i la desertificació, conserva la biodiversitat i els ecosistemes, així com les varietats autòctones o tradicionals. Els camps conreats eviten la propagació dels incendis forestals.

Igualment, l'activitat agrària és imprescindible per al manteniment dels paisatges que formen part del nostre patrimoni, i que comprenen els conreus, la flora i la fauna associades, les construccions agrícoles i els assentaments humans.

El manteniment de les activitats agràries ajuda a fixar la població al territori rural, evitant o reduint l'envelliment, el despoblament, la manca de serveis, etc. També evita la concentració de la població a les àrees urbanes.

A més, l'agricultura és una activitat que genera ocupació i que contribueix a l'economia proveint de matèries primeres altres sectors econòmics i demandant béns i serveis d'altres sectors. L'activitat agrària assegura el proveïment d'aliments a la població.

Es valorarà que l'estudiant faci una exposició coherent i ordenada amb referències als diferents àmbits. (1 punt en total)

(1 punt)

Exercici 3: Distribució del valor afegit brut (VAB) del sector industrial segons les principals branques industrials. 2020 (%) [2,5 punts en total]

1.

(0,5 punts)

Les principals branques industrials catalanes són:

- l'alimentació, begudes i tabac (15,2 % sobre el total del VAB industrial)
- els materials de transport i vehicles de motor (11,0 %)
- la química i refinació de petroli (10,6 %).

En total suposen el 36,8% del VAB del sector industrial a Catalunya (0,2 punts)

- En el cas de la indústria alimentària, begudes i tabac pot ser: la del cava (per exemple al Penedès) o dels vins amb denominació d'origen, la del porcí a Osona, la de la fruita dolça a Lleida, etc.
- En el cas de la indústria dels materials de transport i vehicles a motor es poden incloure referències com SEAT, Alstom, Zona Franca (Barcelona)...
- En el cas de la química i refinació del petroli: indústries vinculades a la petroquímica de Tarragona,...

**Es donaran per bons, també, noms d'empreses industrials sempre que siguin representatives dels sectors indicats.*

Es comptabilitzarà 0,1 punts per exemple (0,3 punts)

2.

(1 punt)

- Estructura productiva diversificada, amb predomini de dues grans branques industrials (alimentació, begudes i tabac i materials de transport i vehicles de motor)
- Predomini de la indústria transformadora, amb un pes menor de les activitats extractives i de les energètiques.
- Productivitat baixa, inferior a la mitjana de la Unió Europea.
- Grandària mitjana i petita de les empreses.

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

- Concentració industrial a l'àrea metropolitana de Barcelona i en certs eixos viaris (AP-7), fluvials (Llobregat i Ter) i en altres regions concretes (Camp de Tarragona, especialment en el cas de la indústria química).
- Obertura als mercats europeu i mundial, és a dir, la seva internacionalització.
- Deslocalització selectiva d'alguns sectors cap a països perifèrics (per exemple, el sector tèxtil).
- Presència creixent d'empreses multinacionals a Catalunya.
- Aposta creixent per la recerca i la innovació

Es pot considerar, orientativament, 0,25 per característica esmentada correctament, fins assolir el màxim d'1 punt.

3.

(1 punt)

Entre els reptes actuals associats a la indústria catalana a comentar per l'estudiant es poden destacar:

a) aquells vinculats amb la sostenibilitat: els motius que l'impulsen són múltiples: compliment de la legislació, reducció de costos millora dels productes i serveis, o reputació de l'empresa en el mercat. Entre les mesures a adoptar per les empreses, hi hauria:

- racionalitzar, des del punt de vista mediambiental, la compra de matèries primeres i el consum energètic i d'aigua
- reduir la generació de residus, facilitant-ne el reciclatge o la circularitat
- controlar la contaminació atmosfèrica i acústica i els abocaments
- sensibilitzar mediambientalment clients, treballadors i proveïdors
- informar i formar els empleats i clients, fet que ajudarà a una bona integració de les mesures.

b) els associats als subministraments: particularment important quan el proveïment depèn de matèries primeres i béns intermedis que no estan disponibles en el mercat interior europeu. Per tant, caldria tenir vers la diversificació geogràfica dels proveïdors i cercar seguretat en el subministrament. La diversificació implica no sols tenir múltiples proveïdors, sinó també múltiples rutes logístiques de subministrament, aspectes particularment sensibles a països amb riscos geopolítics significatius (estabilitat en els governs, situacions de conflictivitat fins i tot a nivell bèl·lic, etc.).

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

c) els relatius al capital humà: és a dir, la disponibilitat de treballadors adaptats al perfil tècnic-professional requerit. Això significa, també, que hi hagi una bona correspondència entre aquests requeriments i els sistemes formatius que preparen als futurs professionals (centres de formació professional, universitats, centres tecnològics, etc.).

d) els de finançament: és a dir, el fet de captar els fons/recursos econòmics necessaris per posar en marxa projectes transformadors i innovadors, entre d'altres.

Es considerarà 0,33 per repte esmentat correctament, fins assolir el màxim d'1 punt.

Exercici 4: Lectura “Hard Rock: més d’una dècada de projecte encallat”

[2,5 punts en total]

1.

L'alumne hauria d'explicar la idea general del projecte, fent referència a les dues parts enfrontades (0,25 punts)

Arguments a favor (0,25 punts per argument)

- Impulsar l'economia del camp de Tarragona.
- Desestacionalitzar el turisme.

Arguments en contra (0,25 punts per argument)

- Foment dels jocs d'atzar
- Compensacions ambientals
- Connectivitat ecològica.

(1 punt)

2.

L'alumne hauria de veure que NO encaixen les dues idees.

- El Hard Rock intenta fomentar el turisme de jocs d'atzar, un model sense valor afegit i sense cap vinculació al territori, lluny del que se suposa de la línia en que es voldria avançar com a model.
- La idea general del país és anar cap a un turisme sostenible, basat no només en la desestacionalització i la diversificació, sinó en un model que augmenti les components cultural, familiar, esportiva...de valor afegit i porti a Catalunya visitants amb interès per conèixer el país.
- El turisme basat en els jocs d'atzar no entraria dins d'aquests interessos, a l'igual que aquell de tipus sexual o aquell que promogué el consum irresponsable com, per exemple, de begudes alcohòliques.

(1 punt)

3.

L'alumne hauria d'esmentar 2 aspectes dels següents o algun altre que el corrector doni per vàlid:

Orígen

Hem passat d'orígens tradicionals (Regne Unit, França, Alemanya i Espanya) a un increment de països com Rússia, Xina, Japó, Corea del Sud i l'àmbit d'Amèrica Llatina.

Despesa

S'ha passat d'una despesa moderada centrada en activitats bàsiques (allotjament i menjar) a un increment basat en experiències personals (gastronomia, cultura, visites privades per activitats sostenibles...).

Zones visitades

S'ha passat de concentrar quasi tot el turisme a BCN i la Costa Brava a despertar interès en zones interiors i rurals (Pirineus, Priorat...)

Època de visita

S'ha passat de concentrar les visites al juliol i agost a tenir un increment fora de temporada d'estiu, a la primavera-tardor, gràcies al turisme cultural i d'esdeveniments.

Allotjament

S'ha passat del predomini dels hotels i apartaments de vacances, a l'ús de plataformes tipus Airbnb i pisos turístics varis.

Compres

Hem passat d'un interès en souvenirs típics i productes relacionats o no amb la cultura catalana (barret de mexicà, ballaora flamenca, temes gaudinians, productes de la Sagrada Família...) a productes de més exclusivitat de tipus artesà, productes gourmet i compres en zones outlet.

Sostenibilitat

S'ha passat d'una poca preocupació pel tema ambiental a una preocupació major, veient com augmenten les activitats ecològiques i sostenibles com el cicloturisme i l'ecoturisme.

Proves d'accés a la Universitat 2025, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

Tipologia de viatgers

Hem passat de tenir un perfil de majoria famílies i parelles (a part dels grups que venen a consumir turisme de borratxera), a un turisme força individual, grups de joves digitals

(0,5 punts)